

Beleidsregels opleggen last onder dwangsom bij handhaving van de Leerplichtwet 1969 gemeente Woensdrecht

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht

Gelet op:

- Artikel 16 lid 1 van de Leerplichtwet 1969;
- Artikel 125 van de Gemeentewet;
- Artikel 4:84 en 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- Artikel 6:15 van de Ambtsinstructie voor de medewerker Leerplicht en Doorstroompunt Netwerksamenwerking West-Brabant West 2024

Overwegende dat:

- Handhaving op de Leerplichtwet 1969 op verschillende manieren kan worden uitgevoerd;
- Het opleggen van een last onder dwangsom een passend instrument is om de Leerplicht te handhaven;
- In de Ambtsinstructie voor de medewerker Leerplicht en Doorstroompunt Netwerksamenwerking West-Brabant West 2024 is vastgesteld dat de leerplichtambtenaar een last onder dwangsom kan opleggen;
- Beleidsregels deze bevoegdheid afgrenzen en zorgen voor duidelijkheid en transparantie richting de burger;
- Het daarom wenselijk is om beleidsregels vast te stellen voor de toepassing van de last onder dwangsom bij de handhaving van de Leerplichtwet

Besluit vast te stellen

1. De beleidsregels opleggen last onder dwangsom bij handhaving van de Leerplichtwet 1969 gemeente Woensdrecht

Artikel 1 Begripsbepalingen

Leerplichtig: is de wettelijke verplichting kinderen onderwijs te laten volgen. Ouders/verzorgers hebben de plicht hun kind te laten leren (alle rechten en plichten staan beschreven in de Leerplichtwet 1969)

Kwalificatieplichtig: aansluitend op het einde van de leerplicht met 16 jaar begint de kwalificatieplicht. Jongeren die niet meer leerplichtig zijn, maar nog geen startkwalificatie hebben, zijn verplicht om voltijds onderwijs te volgen tot zij een startkwalificatie hebben gehaald, of tot de dag dat zij 18 jaar worden. Dit mag via een wettelijk erkende combinatie van leren en werken. (sinds 2007 onderdeel Leerplichtwet 1969)

Absoluut verzuim: een jongere staat niet ingeschreven als leerling van een school of onderwijsinstelling overeenkomstig de bepalingen van de Leerplichtwet 1969 (art. 2 lid 1 en art. 4a lid 1 jo. art. 26 Leerplichtwet 1969).

Leerplichtambtenaar: de ambtenaar, door de voorzitter van het College benoemd in de functie van ambtenaar leerplicht, die de eed of belofte als bedoeld in art. 16 Leerplichtwet 1969 heeft afgelegd;

Last onder dwangsom: een herstelsanctie als bedoeld in artikel 5:32 van de Awb.

Artikel 2.1 Last onder dwangsom

Tegen overtredingen van de Leerplichtwet 1969 (Lpw) door ouders en leerlingen, kan worden opgetreden langs de strafrechtelijke en de bestuursrechtelijke weg. Als via de bestuursrechtelijke weg wordt opgetreden wil dat zeggen dat last onder dwangsom wordt opgelegd. Deze beleidsregels beschrijven in welke gevallen het college van de gemeente Woensdrecht de last onder dwangsom zal opleggen bij overtreding van de Leerplichtwet door ouders en leerplichtigen.

De overtreding van de verplichting tot inschrijving op een school is een zogenaamde 'duurovertreding': elke dag dat de betrokkene (ouder en/of leerplichtige) in verzuim komt of blijft, duurt de overtreding voort. Daarom is het opleggen van een last onder dwangsom, in principe, een passend instrument. Colleges zijn niet verplicht om een last onder dwangsom op te leggen. Alle omstandigheden ten aanzien van de overtreding dienen in de beoordeling afgewogen te worden. Er dient te worden gezien of deze omstandigheden op zichzelf dan wel tezamen met andere omstandigheden, moeten worden aangemerkt als bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 4:84 van de Awb die maken dat het handelen overeenkomstig deze beleidsregels gevolgen heeft, die onevenredig zijn in verhouding tot de overtreding.

Artikel 2.2 Last onder dwangsom in de gemeente Woensdrecht

In grensgemeenten, zoals gemeente Woensdrecht, wonen veel mensen met een niet-Nederlandse identiteit waarvan de jeugdigen in het buitenland onderwijs genieten. Deze inwoners van de gemeente vallen wel onder de Nederlandse Leerplichtwet 1969 en moeten derhalve een vrijstelling aanvragen

(Artikel 5 lid 3 van de Leerplichtwet). Als ze dit niet doen, is er sprake van absoluut verzuim, omdat de jeugdige niet staat ingeschreven op school in Nederland.

In de praktijk is er (op papier) relatief veel sprake van absoluut verzuim in grensgemeenten, omdat elk jaar een aantal ouders geen vrijstelling aanvraagt. De medewerker Leerplicht is in deze gevallen genoodzaakt tot het uitvoeren van acties (versturen van brieven, huisbezoeken, etc.), waardoor de administratieve lasten/werkdruk sterk toeneemt. In gemeente Woensdrecht zijn er van circa 350 casussen (waarin een vrijstelling wordt aangevraagd) jaarlijks 35 waar er aan het einde van het schooljaar geen respons is gekregen van ouders. Daarnaast zijn er gemiddeld ongeveer 40 casussen waar zeer veel moeite gedaan moet worden om tot een aanvraag van een vrijstelling te komen. Door het implementeren van de mogelijkheid tot het opleggen van een last onder dwangsom, wordt deze doelgroep gestimuleerd een vrijstelling aan te vragen (op basis van artikel 5 onder c van de Leerplichtwet) om de hoge administratieve lasten rondom deze vrijstellingen te verlagen.

Artikel 3 Last onder dwangsom bij absoluut verzuim

Er is sprake van absoluut verzuim als jongeren niet zijn ingeschreven bij een onderwijsinstelling, terwijl zij niet zijn vrijgesteld van deze verplichting. Het gaat hierbij om jongeren die als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie zijn ingeschreven, en nog leerplichtig of kwalificatieplichtig zijn. Volgens de Leerplichtwet zijn degene die het gezag over een jongere uitoefent, en degene die zich met de feitelijke verzorging van een jongere heeft belast, verplicht ervoor te zorgen dat de jongere als leerling van een school is ingeschreven en dat hij deze school na inschrijving geregeld bezoekt. Volgens de Leerplichtwet zijn degene die het gezag over een jongere uitoefent, en degene die zich met de feitelijke verzorging van een jongere heeft belast, vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat een jongere als leerling van een school staat ingeschreven, zolang de jongere als leerling van een inrichting van onderwijs buiten Nederland staat ingeschreven en deze inrichting geregeld bezoekt. Dit is een grond voor vrijstelling van inschrijving op een Nederlandse school, zijnde een vrijstelling op grond van artikel 5 onder c van de Leerplichtwet. Als deze vrijstelling niet is aangevraagd, is er sprake van absoluut verzuim en dit of de vrijstelling is aangevraagd.

Toepassing last onder dwangsom bij absoluut verzuim:

Overtreding	Leerplichtig- of kwalificatieplichtige jongere is niet ingeschreven bij een school in Nederland
Overtreders	Ouders of verzorgers van leerplichtige (artikel 3 Leerplichtwet) of van kwalificatieplichtige jongeren (artikel 4b Leerplichtwet)
Doel last onder dwangsom	Het beëindigen van de overtreding
Hoogte last onder dwangsom	€100,- per dag dat het kind niet staat ingeschreven bij een school, met een maximum van €5.000,-.
Begunstigingstermijn	3 schooldagen, als er een school beschikbaar is; 10 schooldagen, als er nog naar een school gezocht moet worden.
Karakter	Kan opnieuw worden opgelegd als het maximum is bereikt, waarna de dwangsom verdubbeld kan worden.
Combinatie met strafrecht	Ja, afhankelijk van de situatie

Artikel 4 Rechtsbescherming minderjarigen

De ouders of verzorgers van de minderjarige aan wie de last onder dwangsom zal worden opgelegd, ontvangen in afschrift alle correspondentie, uitnodigingen, vooraankondigingen en besluiten. Als wettelijke vertegenwoordiger/belanghebbende kunnen zij opkomen in bezwaar namens zichzelf, maar ook namens hun kind. In beginsel is een minderjarige onbekwaam om in rechte te staan. Hij zal vertegenwoordigd moeten worden door een wettelijke vertegenwoordiger. Dit lijdt uitzondering als de jongere in staat is zijn belangen te kunnen behartigen.

Artikel 5 Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking op de dag nadat deze zijn bekend gemaakt.

Artikel 6 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels opleggen last onder dwangsom bij handhaving van de Leerplichtwet 1969 gemeente Woensdrecht.
Vastgesteld in de vergadering van 24 juni 2024,
Gemeentesecretaris, Burgemeester